

ESPOON OHJAUSUUNNITELMA VUOSILUOKILLE 1-9

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt kaikkien erilaisten oppijaryhmien osalta. Suunnitelman tehtävä on vahvistaa ohjauksen toteutusta, koordinointia ja johtamista. Espoossa ohjaussuunnitelma koostuu Espoon laadukkaan ohjauksen mallista ja koulukohtaisesta ohjaussuunnitelmasta, joka on koulun lukuvuosisuunnitelman liite. [Espoon laadukkaan ohjauksen](#) malli on luettavissa espoo.fi-sivulla ja on kouluilla käytössä myös pdf-versiona. Malliin sisältyy eri ohjauksen toimijoiden tehtävät laadukkaassa ohjauksessa, laadukkaan ohjauksen työtapoja ja siirtymävaiheiden ohjauksen kuvaus. Oppilaitoksessa tutustutaan Laadukkaan ohjauksen malliin osana koulukohtaisen ohjaussuunnitelman työstämistä.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu opetussuunnitelmaan ja [OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin](#). Valtakunnallisten kriteerien tavoitteena on varmistaa lasten ja nuorten ohjauksen jatkumo tasapuolisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu [Elinikäisen ohjauksen strategian](#) tavoitteet ja toimenpidesuosituksat. Espoossa ohjauksen suunnittelua raamittaa Espoon laadukkaan ohjauksen malli ja oppilaitosten ohjaussuunnitelmaa varten laadittu tämä yhteinen pohja, joilla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppijalle koulusta riippumatta.

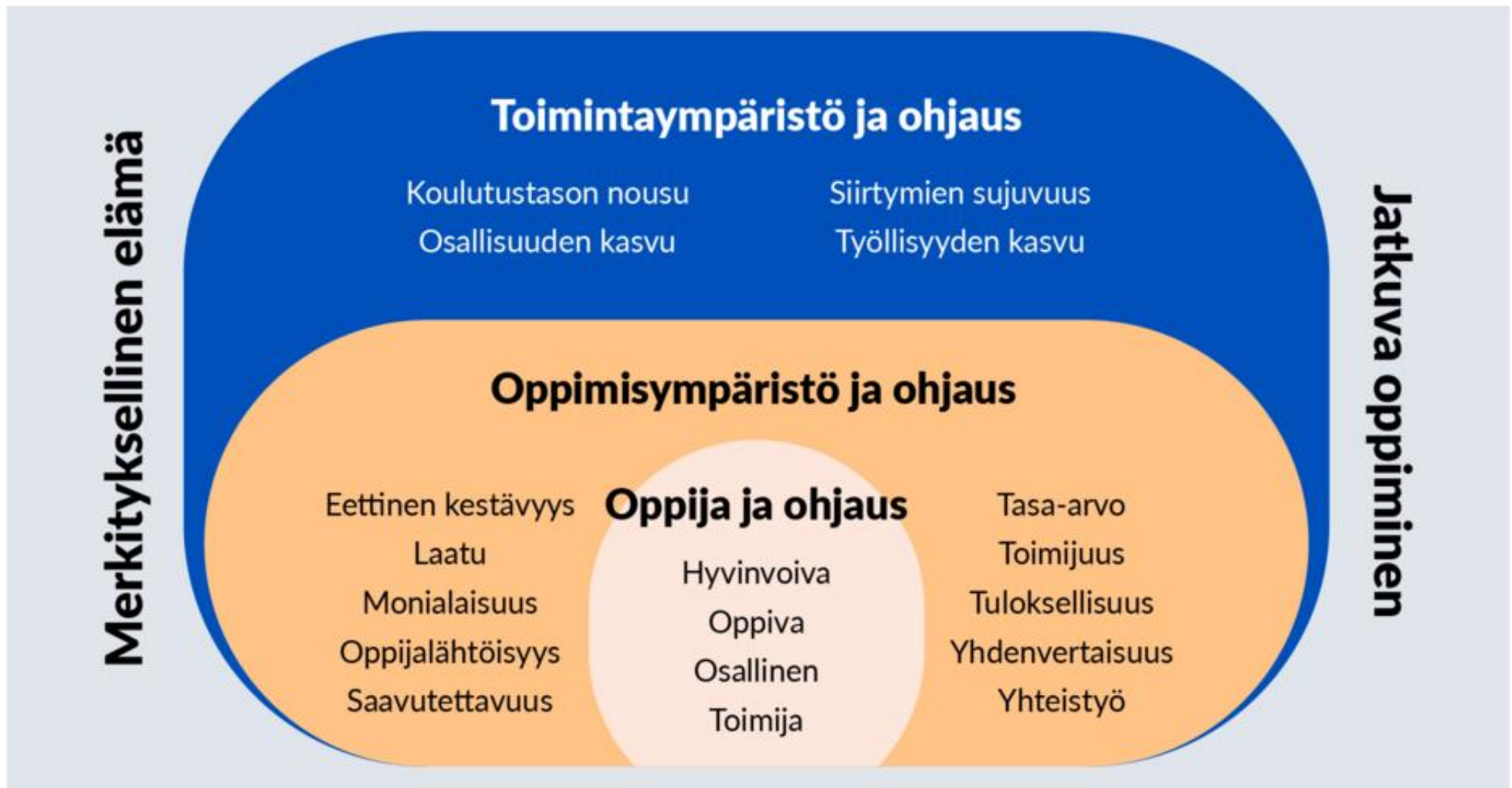
Tässä koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmapohjassa on kuvattu yhtenäisiä ohjauksen käytäntöjä Espoossa oppilaitoksesta toiseen. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi. Koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen toteuttaminen kaikkien koulun erilaisten oppijaryhmien osalta, jotta jokaisen oppijan ohjaus tulee huomioitua suunnitelmassa.

Suunnitelmaa tehtäessä oppilaitoksessa tunnistetaan, suunnitellaan ja kuvataan koulukohtaisesti:

- ✓ Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa esitellyistä rooleista poikkeavat/koululla lisäksi toimivat ohjauksen toimijat,
- ✓ erilaiset ohjausta saavat oppijaryhmät,
- ✓ koulukohtaiset ohjauksen käytänteet, jotka kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla,
- ✓ ohjauksen toteutustavat ja aikataulut (esimerkiksi: heti koulun alkaessa / kerran jaksossa / lukuvuoden mittaan / päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjataan tiedot ohjaussuunnitelmaan.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa ja ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Valmiin ohjaussuunnitelman voi tulostaa opettajien työskentelytilaan lukuvuoden ajaksi muistuttamaan ohjauksen työnjaosta ja kokonaissuunnitelmasta.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa hyvän ohjauksen tavoitteita merkityksellisen elämän ja jatkuvan oppimisen tukemiseksi.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuosituksia sekä listaa hyvän ohjauksen kriteerit, jotka toimivat teemoina oppilaitoskohtaisessa ohjauksen suunnittelussa.

Saarnilaakson koulun ohjaussuunnitelma

Osana ohjaussuunnitelman työstämistä koulussamme on tutustuttu Espoon laadukkaan ohjauksen malliin. ☐

Ohjaussuunnitelma on käsitelty / käsitellään viimeistään lokakuun loppuun mennessä

- ✓ opettajakunnan kanssa: > lisää ajankohta
- ✓ yhteisöllisessä opiskeluhoitotyöryhmässä: 24.9.2025

Laatutavoitteet Espoossa

- ✓ Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- ✓ Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- ✓ Koko koulun osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- ✓ Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- ✓ Oppijalla on oikeus 7.–9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanohjaajaan (luokanvalvoja) / luokanopettajaan
- ✓ Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on enintään noin 220 ohjattavaa. Ohjattavien kokonaismäärään lasketaan kaksinkertaisina oppijat, jotka tarvitsevat oppilaskohtaista tukea, S2-oppimäärää opiskelevat oppijat ja joustavan perusopetuksen (JOPO- ja TEPPO-) oppijat.
- ✓ Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- ✓ Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppijoiden ja huoltajien kanssa
- ✓ Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Koulun ohjattavat oppijat, erilaiset ohjattavien ryhmät sekä oppilaanohjauksen resurssi

- Vuosiluokkien 1–6 oppijoiden määrä: > 0
- Vuosiluokkien 7–9 oppijoiden määrä: > 457
 - kaksinkertaisena laskettavien oppijoiden määrät (vuosiluokat 7–9):
 - ✓ S2 oppijat: > 219
 - ✓ erityisen tuen/oppilaskohtaisen tuen päätöksellä opiskelevat oppijat: > 88
 - ✓ joustavan perusopetuksen eli JOPO- ja TEPPO-oppijat: > 0
 - ☐ Vuosiluokkien 7–9 oppijoiden laskennallinen määrä (huomioituna painokertoimella lasketut oppijaryhmät):
 - > laske yhteen 7–9 luokkien oppilaat ja kaksinkertaisena laskettavat oppilaat: **764kpl**
- Oppilaanohjaajien määrä: 2,3. Anniina Ala-Prinkkilä, Jaana Lämsä ja Inkeri Tiala (30%)
- Muiden oppilaanohjausta antavien opettajien määrä: > Pasi Ahlroos, Alisa Myllys, Risto-Pekka Hautaniemi, Timo Luotonen, Meeri Luoma, Karin Lampinen, Petteri Pulkkinen.

- Mahdollinen koulukohtainen lisäys tai tarkennus ohjauksellisiin tehtävään (esim. jonkin uuden toimijan kuten virka-apulaisrehtorin tai muun toimijan uuden roolin kuvaus tai jonkin Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa kuvatun tehtävän tarkennus):
- Oppilaitos kuvaa erilaista ohjausta saavat oppijaryhmät (esim. poikkeavaa ohjausta saavat ryhmät kuten pienryhmä, TA-opetus, työelämäpainotteinen perusopetus (TEPPO), valmistava opetus jne.):
Saarnilaakson koulussa on: valmistava opetus, alueellinen erityisluokka ja koulukohtaiset erityisluokat (5)
- ☐ Erilaisten ohjausta saavien ryhmien koulukohtaiset käytänteet kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla. TA-opetuksen osalta ops määrittelee, että toiminta-alueittain järjestettävään opetukseen sisältyy oppilaanohjausta, tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8–9 ja työelämään tutustumista vuosiluokilla 7–9, mikäli se on oppilaan toimintakyvyn ja edun mukaista. Työelämään tutustuminen voidaan toteuttaa esimerkiksi eri ammattialoihin, työpaikkoihin, tuettuun asumiseen, päivätoimintaan tai opiskelualoihin tutustumalla. Oppilaanohjauksen ja tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen järjestämisen periaatteet kuvataan tässä koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma tavoitteittain

Oppilaitos voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja oppilaitoskohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin tavoitteen alle.

OHJAUS HUOMIOI OPPIJAN KOKONAISTILANTEEN			
Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijan kokonaistilanteen tukena, kun ✓ oppijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ✓ oppijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät ✓ oppija tunnistaa omia vahvuuksiaan ✓ oppijan osallisuus vahvistuu	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö ja muut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt)	rehtori	
	Oppijoille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. kummioppilastoiminta, oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat, erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta	Tukioppilastoiminta: uusilla 7. luokilla on omat tukioppilaansa, jotka osallistuvat ryhmäyttämiseen. Verso-toiminnassa vertaissoveltajoina

✓ oppija asettaa ja saavuttaa omia tavoitteitaan ✓ oppija saa omiin valmiuksiinsa ja tavoitteisiinsa nähden riittävästi sopivaa ohjausta.		vastaavat opettajat ym.	toimivat oppijat selvittävät muiden oppijoiden välisiä ristiriitatilanteita. Saarni-TV:n teknisestä toteutuksesta vastaavat oppijat. Lisäksi oppijat ovat tärkeässä roolissa päivänavausten sisältöjen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Oppijoilla on mahdollisuus osallistua koulun infokanavan toteuttamiseen.
	Kannustetaan oppijoita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	oppilaskunnan ohjaajat, rehtori	Oppilaskuntatoiminnan kautta oppijat saavat ideoida kouluun tapahtumia, tempauksia ja päivänavauksia sekä keskustella koulun rehtorin kanssa ajankohtaisista kysymyksistä. Yhteistyötä tehdään myös Espoon nuorisopalveluiden sekä Espoon nuorisovaltuuston kanssa. Demokraattista päätöksentekoa harjoitellaan luokkayhteisöissä, oppilaskunnan vaaleissa, oppilaskunnan hallituksen sisällä, ManiMiitti-vaaleissa sekä nuorisovaltuustovaaleissa.
	Ensimmäisen kouluvuoden aikana huoltajilla on oikeus vähintään kahteen ja sen jälkeen lukuvuosittain vähintään yhteen henkilökohtaiseen tapaamiseen lapsen luokanopettajan/luokanohjaajan kanssa.	luokanopettajat/luokanohjaajat	Luokanohjaajat tapaavat kaikki 7.-luokkalaiset huoltajineen. 8. ja 9. luokalla huoltajille tarjotaan mahdollisuutta henkilökohtaiseen

			tapaamiseen. Tapaamisia järjestetään myös tarpeen mukaan.
	Oppijoita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut).	luokanopettajat/ luokanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaanohjaajat	Aineenopettaja pitää henkilökohtaisen palaute- ja ohjaustuokion oppijan suorituksista ja työskentelystä. Ohjaustuokioissa on tärkeää vahvistaa oppijoiden itsearviointitaitoja. Aineenopettaja ohjaa oppijoita käyttämään erilaisia opiskelutekniikoita sekä ohjaa oppijaa löytämään itselleen sopivia tapoja oppia. Laaja-alaisilla erityisopettajilla ja erityisluokanopettajilla on mahdollisuus tarkentaa ja syventää näitä oppimisstrategioita erityisesti tukea tarvitsevien oppijoiden kohdalla. Oppilaanohjaajat pitävät oppilaanohjauksen tunnit kaikille määrätyille luokille.
	Henkilökohtaista ohjausta jatko-opintojen suunnittelemiseksi on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran.	oppilaanohjaajat	Henkilökohtaiset ohjauskeskustelut toteutetaan kaikille 9.-luokkalaisille. Lisäksi oppilaanohjaajat voivat konsultoida opettajia ja

			opiskeluhoitoa oppijan erityisissä pedagogisissa tai muissa kysymyksissä.
	Tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarjotaan vuosiluokkien 8–9 oppijoille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.	oppilaanohjaajat/ luokanopettajat/ aineenopettajat/ erityisopettajat	Tehostettua henkilökohtaista ohjausta jatko-opintoihin 8.- ja 9.-luokkalaisille antavat tilanteen mukaan moniammatillisessa yhteistyössä oppilaanohjaaja, erityisluokanopettaja / laaja-alainen erityisopettaja, luokanohjaaja, aineenopettaja ja / tai opiskeluhoito.
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	S2-opetus ja -ohjaus	S2-opettajat, aineenopettajat, luokanohjaaja, oppilaanohjaajat, laaja-alaiset erityisopettajat, erityisluokanopettajat	

OHJAUS ON OPPIJALÄHTÖISTÄ JA VUOROVAIKUTTEISTA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijalähtöistä ja vuorovaikutteista, kun ✓ oppijan tarpeet ja valmiudet huomioidaan	Oppijoita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppijoita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen.	luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	7. ja 8. luokan oppijoille järjestetään valinnaisaineinfo. Info sisältää tietoa valinnaisaineiden sisällöistä ja tuntijaoista.

✓ oppijan motivaatio vahvistuu ✓ ohjaus edistää yksilöllisten opinto- ja urasuunnitelmien toteutumista ✓ ohjaus muodostaa jatkumon erilaisissa siirtymävaiheissa ✓ ohjaus perustuu molemminpuoliseen luottamukseen ✓ ohjaus mahdollistaa jatkuvan, kannustavan palautteen ✓ ohjaus auttaa oppijaa kiinnittymään opintoihin.			Valinnaisaineiden sisällöistä ja valinnasta tiedotetaan huoltajia Wilmassa ja valinnaisaineisiin liittyvä materiaali löytyy koulun kotisivuilta. Aineenopettaja tuo esiin oppiaineen sisältöjen syventämisspolkuja valinnaisaineiden opetuksen puitteissa. LV-tuokiossa luokanohjaaja kannustaa oppijaa tekemään itsenäisiä valintoja oman mielenkiinnon ja vahvuuksien pohjalta. Luokanohjaajat, oppilaanohjaajat ja erityisopettajat ohjaavat oppijoita tarvittaessa yksilöllisesti.
	Oppijaa tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Eri oppiaineissa tuodaan esiin ainekohtaiset tavoitteet ja arvioinnin perusteet. Näiden pohjalta oppijaa ohjataan työskentelemään tavoilla, joilla oppija voi saavuttaa omat tavoitteensa. Oppijoita ohjataan myös ohjaamaan ja auttamaan muita. Jatkuva tuki ja ohjaus perustuvat oppilaantuntemukseen, jonka avulla tarkennetaan tavoitteita ja seurataan opintojen edistymistä.

	Oppijan poissaoloja seurataan ja kouluun kiinnittymistä tuetaan kaikissa koulupolun vaiheissa. Poissaoloja seurataan Espoon käytössä olevan yhteisen ohjeistuksen mukaisesti. Erityisesti poissaolon jälkeisen koulutyön sujumisesta huolehditaan.	luokanopettajat/ luokanohjaajat, kaikki opettajat	Toteutetaan Espoon mallin mukaisesti.
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus			

OHJAUS ON SAAVUTETTAVAA JA MONIKANAVAISTA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista, kun se ✓ hyödyntää koulussa ja oppilaitoksessa yksilö-, pienryhmä-, ryhmä- ja vertaisohjausta ✓ on toteutettavissa niin lähi-, etä- kuin digiohjauksena ✓ hyödyntää ohjauskeskustelussa eri ohjausmuotoja oppijan tavoitteet ja tarpeet huomioiden	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä sekä oppijoille ja huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	Wilma on ensisijainen kommunikointiväline kodin ja koulun yhteistyössä sekä koulun asioiden tiedottamisessa. Opettajat käyttävät Wilman tuntipäiväkirjaa merkitäkseen oppitunnin aiheen ja läksyt. Lisäksi Wilmaa käytetään mm. suoritusten kirjaamiseen ja palautteen antoon.
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori, yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä, opettajat	
	Oppijoita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista. ✓ huoltajainfot ✓ huoltajatapaamiset ✓ nettisivut ✓ ohjauskeskustelut	rehtori, luokanopettaja, luokanohjaaja, oppilaanohjaajat	

	✓ Wilma-viestit ja tiedotteet		
	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	
	Sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	oppimisympäristöjen, ohjelmien ja alustojen vastuuhenkilöt, opettajat	Opettajat ja henkilökunta suunnittelevat digitaalisten työvälineiden käyttöä oman tehtävänsä näkökulmasta ja oppijalähtöisesti. Espoossa on käytettävissä Google- ja Office 365 -ympäristöt sovelluksineen.
	Oppilashallinto-ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppijoiden henkilötiedot ja suoritukset sekä pidetään ne ajantasaisina.	rehtori. koulusihteeri	
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta. Huoltajia ohjataan luomaan omat tunnukset ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	
	Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen saaminen merkitään Wilman Oma opiskelusuunnitelmani -lomakkeelle. (Myös TEPPO-, JOPO- oppilaille).	oppilaanohjaajat	
	Oppilaanohjauksen kohdalle arviointiin merkitään S (suoritettu), jotta opinnot siirtyvät KOSKI-järjestelmään sujuvasti.	oppilaanohjaajat	
	KOSKI-järjestelmään ja Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa.	koulusihteeri	Koulusihteeri vastaa oppilaan tietojen Koski-siirrosta. Opinto-ohjaaja päivittää Opintopolkuun tarvittaessa oppilaan muuttuneet yhteystiedot yhteishaun tekemisen jälkeen.
	VALPAS-järjestelmän kautta ilmoitetaan oppijat, jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	oppilaanohjaajat	Opinto-ohjaaja ilmoittaa Valpas-järjestelmän kautta kunnalle yhteishaun

			jälkeisenä syksynä edelleen ilman opiskelupaikkaa olevat.
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus			

OHJAUS ON MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä, kun ✓ toimijoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteista, sisällöistä, menetelmistä ja työtavoista ✓ toimijoilla on selkeät vastuut ja työnjako ✓ kaikkien toimijoiden asiantuntemusta hyödynnetään ✓ opetuksen ja koulutuksen järjestäjä koordinoi ja johtaa ohjausta ✓ ohjaus edistää luottamusta, yhteistä keskustelua ja asiantuntijuuden rajojen tunnistamista.	Luokanohjaaja / luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppijan hyvinvointia ja tukee oppijoita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.	luokanohjaajat / luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat	
	Opettajien oppijoille tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja huoltajaillat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	opettajat	
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppijoita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	Aineenopettaja kertoo oman aineensa jatko-opinto- ja työllisyysmahdollisuuksista. Lisäksi pohditaan eri aineiden soveltamismahdollisuuksia koulumaailman ulkopuolella. Opetellaan omalle aineelle tärkeitä opiskelutekniikoita ja -taitoja.
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	Henkilökohtaista ohjausta järjestetään kaikille 9.-luokkalaisille.

			Tehostettua henkilökohtaista ohjausta 8.- ja 9.-luokkalaisille antavat tilanteen mukaan moniammatillisessa yhteistyössä oppilaanohjaaja, erityisluokanopettaja / laaja-alainen erityisopettaja, luokanohjaaja, aineenopettaja ja / tai opiskeluhooltohenkilöstö.
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	
	Oppijoiden elämänhallinnan tukeminen.	opiskeluhoollon asiantuntijat, luokanopettajat/ luokanohjaajat	Tarpeen mukaan opettajia konsultoidaan yksittäistä oppijaa tai ryhmää koskevista asioista tarpeen mukaan. Oppijan yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön osallistuvat tarvittaessa opiskeluhoollon asiantuntijat (kuraattori, koulupsykologi ja terveydenhoitaja), luokanvalvoja sekä muut verkostoon kuuluvat henkilöt. Myös kasvatuskeskustelut ovat yksi menetelmistä, joilla pyritään ohjaamaan

			nuoria hyvinvointiin ja hyvään käytökseen. Eri aineiden tunneilla vahvistetaan oppilaan elämänhallinnan taitoja perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.
	Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppijoille ja työyhteisöön. Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.	oppilaanohjaajat	
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus		erityisluokanopettajat, laaja-alaiset erityisopettajat ja aineenopettajat	Saarnilaakson koulussa on valmistava luokka, alueellinen erityisluokka sekä koulukohtaisia erityisluokkia. Erityisluokanopettajat ja laaja-alaiset erityisopettajat tukevat tukea tarvitsevia oppilaita pienryhmissä tai samanaikaisopettajina. Laaja-alaiset erityisopettajat toimivat aineenopettajien ja luokanvalvojien apuna opetusjärjestelyiden suunnittelussa. Aineenopettajat voivat pitää myös erillisiä tukitunteja omassa oppiaineessaan niitä tarvitseville oppijoilleen.

			Koulunkäynninohjaajat auttavat tukea tarvitsevia oppijoita oppituntien aikana.
--	--	--	--

OHJAUS ON YHDENVERTAISTA, TASA-ARVOISTA JA EETTISESTI KESTÄVÄÄ			
Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä, kun se ✓ luo luottamuksellisen ohjaustilanteen, johon oppija voi osallistua ja sitoutua ✓ huomioi kulttuurisen moninaisuuden ja on kielitietoista ✓ turvaa yhdenmukaisen kohtelun ja edistää yhdenvertaisuutta esteettömillä ja saavutettavilla palveluilla ✓ kunnioittaa ihmisarvoa ✓ edistää itsemääräämisoikeutta ✓ edistää hyvinvointia ✓ edistää kestävä tulevaisuuden taitojen ja osaamisen hankkimista ✓ edistää jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ✓ edistää sukupuolten tasa-arvoa	Opetuksessa, kaikessa puheessa ja kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.	koko henkilöstö	Saarnilaakson koulu on kiusaamisen vastainen koulu. KiVa-tunnit pidetään säännöllisesti joka jaksossa. Käytetään Verso-sovittelua. Opetuksessa ja ohjauksessa toimitaan kulttuuri- ja sukupuolitietoisesti. Esimerkiksi ammatteja, osaamista tai ominaisuuksia ei esitetä stereotyyppisesti sukupuoli-tai kulttuurisidonnaisina.
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Opettajat esittelevät urapolkuja oman oppiaineensa pohjalta monipuolisesti sekä toisen asteen (ammatillinen koulutus, lukio) että korkea-asteen (ammattikorkeakoulu ja yliopisto) osalta.
	Oppilaanohjauksessa ja opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaajat	Tarjotaan tasavertaisesti tutustumismahdollisuuksia toisen asteen koulutusmuotoihin.

			Käsitellään myös korkea-asteen opintoja ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa.
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppijan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko henkilöstö	Ohjauksessa kohdataan oppilas tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti hänen omia näkemyksiään kuunnellen ja kunnioittaen. Opettajat ja koko henkilöstö kohtaavat jokaisen oppijan yksilönä ja arvostaen (esim. erilaiset kulttuuriset tai sosioekonomiset taustat, sukupuoli-identiteetit ja seksuaaliset identiteetit).
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	Monikieliset ja -kulttuuriset perheet	koko koulu	Kiinnitetään erityistä huomiota kodin ja koulun yhteistyön kehittämiseen monikielisten ja -kulttuuristen perheiden kanssa. Tähän kuuluu mm. tulkkien käyttö ja yhteistyö kulttuuri-ohjaajien kanssa. Tiedotetaan ja ohjataan monikielisiä ja -kulttuurisia perheitä osallistumaan Espoon kaupungin monikielisiin jatko-opintoihin 7.-, 8.- ja 9.-luokkien huoltajille ja oppilaille.

OHJAUS TUKEE SIIRTYMÄVAIHEEN YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä, kun se ✓ sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin, työhön tai muuhun palveluun ✓ vähentää ajanjaksoja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ✓ vahvistaa kodin ja koulun/oppilaitoksen välistä yhteistyötä ✓ tukee monialaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (esimerkiksi yhteistyö opiskeluhuollon ja nuorisotoimen kanssa) ✓ on koordinoitua ja johdettua opetuksen ja koulutuksen järjestäjän taholta ✓ rakentuu toimintatavoista, jotka ovat ohjausvastuiden mukaisesti yhdessä sovittuja	Espoossa on käytössä esi- ja alkuopetuksen pedagogisen yhteistyön toimintamalli. Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulokasinfotilaisuus.	luokanopettajat, rehtori, erityisopettajat	
	1. luokan huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut.	luokanopettajat	
	Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	kaikki opettajat, rehtori, sidosryhmät	
	1. luokan oppijoita ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat, kummioppilaat	
	Pidetään huoltajainfoja liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen.	luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat	Järjestetään tuleville 7.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen tutustumisilta toukokuussa. Erityisopettajat käyvät mahdollisuuksien mukaan tapaamassa kouluilla tulevat 7.-luokkalaiset jo keväällä.
	Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen.	luokanopettajat	
	6. luokan oppijan ja huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtolomakkeena yläkouluun.	luokanopettajat	

	6. luokan oppijoiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja huoltajainfot.	aineenopettajat, oppilaanohjaajat, rehtori	
	Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Hyödynnetään Espoon kiusaamisen vastaista suunnitelmaa ja suunnitellaan jatkuvan ryhmäytyksen toimet.	luokanopettajat/luokanohjaajat, kaikki opettajat omalta osaltaan	
	Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Espoossa on käytössä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytyksen starttipäivän malli.	luokanopettajat/luokanohjaajat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaajat, tukioppilaat, opiskeluhuollon toimijat, sidosryhmät	Sekä luokanvalvojat että aineenopettajat ovat vastuussa ryhmiensä ryhmäyttämisestä omilla tunteillaan ja koulun teemapäivinä. Lukuvuoden alussa uusille 7.-luokkalaisille järjestetään ryhmäyttämispäivä. Jokaisella uudella luokalla on omat tukioppilaansa, jotka ovat mukana ryhmäyttämisessä.
	Kummioppilaat tukevat uusia oppijoita 1. luokan tai esiopetuksen oppijoita. Tukioppilaat tukevat uusia oppijoita 7. luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.	luokanopettajat, tukioppilasohjaajat, luokanvalvojat	
	Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen ja määräajoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin.	oppilaanohjaajat, rehtori	Yhteishausta tiedotetaan yhteishakuvanhempainilla ssa, Wilman tiedotteissa ja Wilma-viesteillä

	Yhteishaun sekä muiden hakujen ohjaaminen, seuranta ja hakuvelvollisuuden toteutumisen valvonta.	oppilaanohjaajat	
	Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppijasiirtojen kannalta.	rehtori, erityisopettajat, luokanopettajat, oppilaanohjaajat	
	Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen hakemaan aikuisten perusopetukseen, muuhun oppivelvollisuuskoulutukseen tai perustellusta syystä omassa koulussa opintojen jatkamista enintään vuodeksi.	oppilaanohjaajat, rehtori	Noudatetaan Espoon kaupungin ohjeistusta asiasta.
	Päättötodistuksen liitteeksi tulostetaan oppilaan HOJKS / oppilaskohtaisten tukitoimien suunnitelma kahtena kappaleena.	rehtori	Oppilaanohjaaja ohjeistaa yhteishaun jälkeisestä prosessista huoltajia, luokanohjaajia ja oppijoita. Noudatetaan Espoon kaupungin ohjeistusta tiedonsiirrosta.
	Kevään jatko-opintohakujen (mm. perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku) tulosten tultua kesällä tapahtuva ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin niiden oppilaiden osalta, jotka eivät ole saaneet paikkaa tai hakeneet minnekään. Ohjataan tarvittaessa esim. Ohjaamotalon ohjauspalveluihin. Kesken lukuvuotta perusopetuksen päättävien oppijoiden ohjaus- ja valvontavastuu sekä ilmoitusvelvollisuus kestää yhden kuukauden.	oppilaanohjaajat	Oppilaanohjaajat päivystävät koululla kesäkuussa yhteishaun tulosten tultua. Oppilaanohjaajat ovat yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin ja/tai huoltajiin ja ohjaa hakeutumaan eri koulutusvaihtoehtoihin. Oppilaanohjaajat kokoavat ilman opiskelupaikkaa jääneiden tiedot ja välittää ne lakisääteisesti eteenpäin Espoon kaupungin ohjeiden mukaan.

	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettajat, luokanohjaajat, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaajat, aineenopettajat	Toimitaan Espoon kaupungin antamien ohjeistusten mukaisesti
	Ammatillisessa oppilaitoksessa, lukioissa sekä TUVA-koulutuksessa aloittaneiden oppijoiden erityisen tuen / oppilaskohtaisen tuen päätökset postitetaan kyseisen oppilaitoksen rehtorille.	rehtori	Toimitaan Espoon kaupungin antamien ohjeistusten mukaisesti
	Tarkistetaan, että entiset oppijat jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista. Vailla opiskelupaikkaa olevat ilmoitetaan asuinkunnalle ensisijaisesti VALPAS-järjestelmän avulla. Ohjataan tarvittaessa esim. Ohjaamotalon ohjauspalveluihin. - Kesken lukuvuoden valmistuneiden osalta tarkistaminen kuukauden kuluttua päättötodistuksen saamisesta. - Keväällä päättötodistuksen saaneiden osalta OPH määrittelee seuraavan syksyn ilmoituspäivämäärän.	oppilaanohjaajat, rehtori	
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus			

OHJAUS TUKEE URASUUNNITTELUTAITOJA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee urasuunnittelutaitojen kehittymistä, kun	Oppijoita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat, luokanohjaajat/ luokanopettajat	Tunneilla opetellaan tiedonhallintaa ja tiedonhakutaitoja,

✓ oppijan elinikäisen oppimisen taidot kehittyvät ✓ ohjaus tähtää tulevaisuuteen ja huomioi oppijan motivaation ja valmiudet hakeutua jatko-opintoihin ✓ ohjaus mahdollistaa realistisen urasuunnitelman laatimisen. ✓ oppijan taidot hyödyntää tietoa ja tehdä päätöksiä kehittyvät ✓ oppija yhdistää vahvuuksiaan koulutusvaihtoehtoihin ✓ oppija tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan ✓ oppijan urasuunnittelutaidot sekä usko tulevaisuuteen vahvistuvat ✓ ohjaus valmentaa jatkokoulutusvalintaan ja sitouttaa oppijan tähän prosessiin ✓ ohjaus avaa koulutusvaihtoehtojen vaikutuksia uravaihtoehtoihin.			lähdekriittisyyttä ja medialukutaitoa
	Oppijoille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat aineenopettajat, erityisopettajat, luokanohjaajat, luokanopettajat, rehtori	9.-luokkalaisille tarjotaan mahdollisuus tutustua kouluaihana vähintään kahteen toisen asteen oppilaitokseen. Lisäksi koulussa järjestetään toisen asteen koulutusten esittelytilaisuuksia.
	Arvioidaan oppijan tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarve oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta, suunnitellaan ohjauksen antaminen ja toteutetaan yksilöllisen suunnitelman mukaan ja kirjataan oma opiskelusuunnitelmani lomakkeelle opo:n kommentit kenttään. Tehostettua ohjausta voi antaa moni koulun toimija monella eri tavalla ja sitä voidaan toteuttaa myös moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat	Annetaan perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen oppilaan tarpeiden mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Ohjausta antavat tilanteen mukaan moniammatillisessa yhteistyössä oppilaanohjaaja, erityisluokanopettaja / laaja-alainen erityisopettaja, luokanohjaaja, aineenopettaja ja / tai opiskeluhuolto. Tehostetusta ohjauksesta tehdään maininta omaan opiskelusuunnitelmaan. Tehostetun ohjauksen menetelmiä voivat olla esimerkiksi henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus, yksilölliset

			työssäoppimisjaksot, yhteinen ohjaustuokio huoltajan ja oppijan kanssa, ohjaustuokio huoltajan kanssa / huoltajapalaveri, tutustuminen oppilaitoksiin, erimittaiset kokeilujaksot toisen asteen oppilaitoksissa, ohjaaminen keskustelemaan toisen asteen opinto-ohjaajan kanssa sekä ohjaaminen keskustelemaan kuraattorin, terveydenhoitajan tai muun henkilökuntaan kuuluvan kanssa
	Oppilaanohjauksessa ja oppiaineiden opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus			

OHJAUS EDISTÄÄ VAIKUTTAVAA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus edistää vaikuttavaa työelämä - yhteistyötä perusopetuksessa, kun	Oppijoilla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuutehtäviä. Oppija pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat, luokanvalvojat, kaikki opettajat	

✓ tukee ja kehittää oppijan työelämä- ja työnhakutaitoja monialaisena yhteistyönä ✓ edistää hyvinvointia ja toimijuutta opiskelua työuran muutoksissa ✓ tukee osaamisen kehittymistä opintojen ja työelämän eri vaiheissa ✓ tarjoaa tilan tunnistaa omia vahvuuksia, rakentaa verkostoja ja suunnata eteenpäin ✓ oppijan työelämävalmiudet ja työelämätaidot kehittyvät ✓ ohjaus tarjoaa mahdollisuuksia oppia tuntemaan eri ammattialoja, työaloja ja yrittäjyyttä ✓ ohjaus linkittää työelämän tutustumisjaksot (TET) kiinteästi opetukseen ✓ ohjaus on suunniteltua ja tavoitteellista, ja sitä arvioidaan sekä kehitetään jatkuvasti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppija pääsee aidosti tutustumaan työelämään. TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja ylittäen ja moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat, luokanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	TET-jakso on 9.-luokkalaisilla kaksi viikkoa. TET-jakson kokemuksia ja niissä opittuja taitoja hyödynnetään eri aineiden opinnoissa. Niiden kautta tuetaan myös oppilaan ura- ja jatko-opintosuunnitelmia sekä työelämätaitoja.
	Oppilaanohjaajat ja opettajat käyvät aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tuovat uutta tietoa ja osaamista koululle ja opetukseen.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	
	Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppijat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumiseen (esim. Yrityskylä).	luokanopettajat/ luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Kaikki 9.-luokkalaiset tekevät vierailun Yrityskylään.
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET-päiviä.	opettajat, rehtori	
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	Erilaisten oppijaryhmien TET-ohjaus		Otetaan huomioon oppijan elämäntilanne ja pyritään suunnittelemaan työelämäjakso sen mukaisesti (Esim. EtäTET).